

Anställda i ett bolag har fått ett skriftligt erbjudande om att mot viss ersättning ändra sin semesterförläggning. Handlingen har undertecknats av ett antal arbetstagare och deras arbetsledare. Fråga om avtal om ändrad semesterförläggning därmed ingåtts eller om arbetstagarna därmed enbart ansökt om att få flytta sin semester.

ARBETSDOMSTOLEN

DOM
2014-01-22
StockholmDom nr 7/14
Mål nr A 219/12**KÄRANDE**

Facket för Service och Kommunikation (SEKO), Box 1105,
111 81 Stockholm

Ombud: förbundsjuristerna Erik Grahn och Ellinor Gudmundsson,
LO-TCO Rättsskydd AB, Box 1155, 111 81 Stockholm

SVARANDE

1. IT & Telekomföretagen inom Almega, Box 55545, 102 04 Stockholm
2. TeliaSonera Sverige Aktiebolag, 556430-0142, 123 86 Farsta
Ombud för 1 och 2: arbetsrättsjuristen Roine Johansson, Almega AB,
adress som 1

SAKEN

ersättning enligt avtal

Bakgrund och yrkanden

Mellan parterna gäller kollektivavtal.

F.E., S.H., C.M., I.T., J.J., C.R., J.S. och E.P. var under år 2012 anställda hos TeliaSonera Sverige Aktiebolag (bolaget). De är alla medlemmar i Facket för Service och Kommunikation (SEKO) (hädanefter förbundet).

Våren 2012 skickade bolaget ett skriftligt erbjudande till ett flertal arbetstagare om att mot en viss angiven ekonomisk ersättning förlägga en–tre veckor av redan beviljad sommarsemester till april–maj eller september–oktober 2012 i stället. De åtta arbetstagarna fyllde var och en på visst sätt i handlingen med erbjudandet och undertecknade densamma tillsammans med respektive arbetsledare. Mellan parterna har uppkommit tvist om bolaget därigenom träffat bindande avtal med arbetstagarna om att flytta redan utlagd semester mot en viss ekonomisk ersättning eller om ifyllandet och undertecknandet av handlingen enbart inneburit att arbetstagarna ansökt om att få ändra sin semester i enlighet med erbjudandet.

Tvisteförhandlingar har ägt rum utan att parterna kunnat enas.

Förbundet har väckt talan i Arbetsdomstolen och, som talan slutligt bestämts, yrkat att Arbetsdomstolen ska förplikta bolaget att till var och en av F.E., S.H., C.M., I.T., C.R. och E.P. betala 11 000 kr och till var och en av J.J. och J.S. betala 16 000 kr, jämte ränta på respektive belopp enligt 6 § räntelagen från den 25 maj 2012 till dess betalning sker.

Arbetsgivarparterna har under huvudförhandlingen medgett det yrkande som avser E.P. men bestritt talan i övrigt. De har vitsordat såväl yrkade belopp som yrkad ränta.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

Till utveckling av sin talan har parterna anfört i huvudsak följande.

Förbundet

Erbjudande om ändrad semesterförläggning

Den kvarvarande tvisten gäller sju medarbetare vid bolagets kundtjänst i Luleå, Sundsvall och Göteborg som arbetar med support avseende bredband och telefoni. De ansökte om och beviljades semester på visst sätt för sommaren 2012. Det visade sig emellertid att bolaget beviljat semester på ett sådant sätt att bolaget inte kunde upprätthålla önskad bemanning under semesterperioden juni–augusti. Bolaget skickade därför ut ett dokument som innehöll ett erbjudande om att mot viss ekonomisk ersättning flytta en, två eller tre veckor av sin sommarsemester till perioden april–maj eller september–oktober. I handlingen står det att om medarbetaren accepterar erbjudandet får medarbetaren en extra ersättning i form av ett engångsbelopp. I handlingen anges vidare att medarbetaren kan välja mellan tre alternativ och medarbetaren ombeds fylla i det alternativ han eller hon väljer. Alternativ 1 avser byte av en vecka mot en ersättning om 5 000 kr, alternativ 2 byte av två veckor mot en ersättning om 11 000 kr och alternativ 3 byte av tre veckor mot en ersättning om 16 000 kr. I alternativen anges att utbetalning av ersättningen kommer att ske den 25 maj 2012 och under varje alternativ finns en rad för medarbetarens namnteckning. Avslutningsvis finns ett sista stycke med följande inledande mening. "Min semesterförläggning under 2012 kommer således att efter ovan överenskomna ändring att fördelas enligt följande". Under det stycket finns rader för arbetsgivarens respektive medarbetarens underskrift. Av särskilt den sistnämnda texten framgår det att en överenskommelse har träffats.

Avtal har träffats

Erbjudandet var ett anbud om att ingå avtal om att mot viss ersättning flytta en–tre veckor av den beviljade semestern till tid utanför sommarsemesterperioden.

F.E., S.H., C.M., I.T. och C.R. accepterade erbjudandet och fyllde alla i och undertecknade alternativ 2 om byte av två av sina semesterveckor mot en ersättning om 11 000 kr. J.J. och J.S. accepterade också erbjudandet och fyllde i och undertecknade alternativ 3 om byte av tre av sina semesterveckor mot en ersättning om 16 000 kr. Alla sju undertecknade också handlingen efter sista stycket.

F.E. och J.J. var placerade i Luleå och deras teamledare A-L.K. undertecknade respektive handling för arbetsgivarens räkning.

C.R. och J.S. var placerade i Sundsvall och deras arbetsledare S.S. undertecknade respektive handling för arbetsgivarens räkning.

S.H., I.T. och C.M. var placerade i Göteborg och arbetsledaren D.S. undertecknade deras handlingar.

Alla sju arbetstagarna har alltså accepterat erbjudandet. Avtal har träffats när handlingen fyllts i och undertecknats av respektive arbetstagare. I vart fall har bindande avtal uppkommit när respektive teamledare undertecknat handlingen för bolagets räkning. Ingen av arbetstagarna har uppfattat att det har gjorts något förbehåll från bolagets sida eller hört någon representant för bolaget uttrycka att den undertecknade handlingen inte skulle vara ett bindande avtal. Det är bolaget som har upprättat dokumentet och tillhandahållit det till medarbetarna.

Arbetsgivarparterna har påstått att det skriftliga erbjudandet har skickats ut tillsammans med ett följebrev, daterat den 2 april 2012, undertecknat av M.BE. I följebrevet anges i slutet följande. "Om du är intresserad av att hjälpa oss skulle jag vilja att du skickar din påskrivna ansökan till M.B. senast den 11 april". S.H., I.T., F.E. och J.J. har inte tagit del av den handlingen.

I.T:s avtal är daterat den 12 april 2012. Det betyder inte att avtalet undertecknats av henne då, utan att hennes teamledare skrivit under handlingen först det datumet. Eftersom I.T. inte fått del av följebrevet har hon inte varit informerad om någon sista dag för att underteckna handlingen.

C.M:s avtal har undertecknats den 13 april 2012. Det skedde dock efter att teamledaren D.S. haft kontakt med ansvarig person och fått besked om att det inte var för sent att acceptera erbjudandet.

Bolaget har alltså träffat ett bindande avtal med respektive arbetstagare som ger var och en av dem rätt till ekonomisk ersättning för att de ändrat sin semesterförläggning. Arbetstagarna har också inrättat sig efter detta. Trots avtalet beordrades arbetstagarna att arbeta under den nya avtalade semestertiden och att ha semesterledigt under de ursprungligen beviljade semesterperioderna. Arbetstagarna har alltså inte haft någon möjlighet att ta ut semester enligt avtalet om ändrad semesterförläggning. Bolaget har ensidigt brutit mot avtalen såvitt avser semesterförläggningen och skyldigheten att betala ersättning enligt respektive avtal kvarstår.

Betydelsen av mejlet av den 16 april 2012

Det bestrids att någon av medlemmarna tagit del av det mejl som M.BE. skickade till teamledarna den 16 april 2013. I mejlet uppger M.BE. att det kommit in ca 200 intresseanmälningar och att man under de närmaste veckorna ska sammanställa alla önskemål och att de som får sitt önskemål beviljat kommer att få ett mejl om detta senast den 1 maj.

Meddelandet i mejlet saknar betydelse för bedömningen av om avtal ingåtts, även om arbetstagarna tagit del av det. Samtliga arbetstagare och deras respektive teamledare har nämligen skrivit under avtalen under perioden den

5–13 april 2012. Vad M.BE. uttryckt den 16 april, dvs. efter det att avtal redan ingåtts, saknar därför betydelse för bedömningen av om avtal ingåtts.

Sammanfattning av grunderna för talan

Alla sju arbetstagarna har accepterat ett erbjudande om att mot viss ersättning flytta sin beviljade semester. Avtal har träffats när handlingen fyllts i och undertecknats av respektive arbetstagare. I vart fall har bindande avtal uppkommit när respektive teamledare undertecknat handlingen för bolagets räkning. Bolaget har brutit mot avtalet och inte ändrat semesterförläggningen. Bolaget har också beordrat arbetstagarna att arbeta på avtalad semesterperiod och inte utgett den avtalade ersättningen. Bolaget är därmed skyldigt att betala den avtalade ersättningen.

Arbetsgivarparterna

Erbjudande om att ansöka om ändrad semesterförläggning

De sju medarbetarna har arbetat vid bolagets kundtjänst med support och försäljning riktad till privatpersoner. De anställda är indelade i team med 15–25 medarbetare och en teamledare. Vid den aktuella tidpunkten fanns det cirka 1 300 anställda vid åtta orter i landet.

I februari 2012 lämnade de anställda semesterönskemål för sommaren 2012 avseende veckorna 23–35, dvs. juni till och med augusti. Önskemålen sammanställdes av teamledarna. De har emellertid inte rätt att bevilja semester, utan skickade ansökningarna vidare. Alla semesterönskemålen sammanställdes och beslut fattades i huvudsak i enlighet med medarbetarnas önskemål. Besluten kommunicerades till medarbetarna den 30 mars 2012. Därefter kunde bolaget konstatera att semester hade beviljats på ett sådant sätt att det inte tillgodosåg behovet av önskvärd bemanning och kompetens, särskilt såvitt avsåg personal med kluster-3 kompetens.

Den aktuella personalkategorin är indelad i olika kompetensnivåer. En nyanställd medarbetare hanterar bara vissa frågor. I takt med att medarbetaren får utbildning och erfarenhet kan han eller hon arbeta med mer avancerade frågor på ett bredare fält. På kompetensnivå tre kan medarbetaren ta hand om frågor inom i princip alla områden. Det fanns vid den aktuella tidpunkten cirka 250 medarbetare med sådan kluster-3 kompetens.

Den 2 april 2012 skickade bolaget, genom M.BE., ett mejl till samtliga arbetsledare om möjlighet för medarbetare med kluster-3 kompetens att ansöka om ändrad semesterförläggning. Avsikten var att bifogat följbrev och ansökningsformulär skulle vidarebefordras till medarbetarna och att frågan om möjlighet att ansöka om förändrad semesterperiod skulle tas upp av respektive arbetsledare med medarbetarna. Meddelandet skickades till 60 arbetsledare som agerade på olika sätt. Vissa av dem skickade erbjudandet till samtliga medarbetare oberoende av kompetensnivå.

Följbrevet är riktat till medarbetarna och avslutas med följande mening. "Om du är intresserad av att hjälpa oss skulle jag vilja att du skickar din påskrivna

ansökan till M.B. senast den 11 april". Redan av följebrevet framgår alltså att det var fråga om att medarbetarna gavs möjlighet att ansöka om annan semesterförläggning.

Ansökningsformuläret innehåller i de tre olika valalternativen formuleringar som "jag vill byta" och "jag vill i stället ha semester". Det framgår alltså att ifyllandet av något av alternativen var en viljeförklaring från arbetstagarens sida, ett önskemål om att få ändra sin semester. Tillsammans med formuleringen "ansökan" i följebrevet var det tydligt att det var fråga om just en ansökan.

Mot bakgrund av hur sista stycket i ansökan var formulerat och att det fanns plats för undertecknande av arbetsgivaren uppstod det vissa frågor. Några arbetsledare uppfattade att de skulle godkänna ansökan innan de skickade den vidare. Detta föranledde M.BE. att den 16 april 2012 gå ut med ett klagörande till samtliga teamledare. Hon förklarade att ansökan skulle hanteras som en helt vanlig semesteransökan. Medarbetarna måste därmed ha varit införstådda med att det var fråga om en ansökan och inte en bindande överenskommelse.

Av de 250 medarbetarna med den efterfrågade kluster-3 kompetensen var det 220 som ansökte om att få flytta sin semester. Ungefär 90 medarbetare beviljades ändrad förläggning av semestern.

Avtal har inte träffats

De aktuella medarbetarna har tagit del av följebrevet av vilket det framgår att det bifogade formuläret är en ansökan. Formuleringarna i själva formuläret visar också att det var fråga om en ansökan om ändrad semesterförläggning. De sju medarbetarna har alltså ansökt om förändrad förläggning av semestern. Deras ansökan har inte beviljats. Något avtal om ändrad semester och ersättning för det har alltså inte träffats.

Såvitt avser F.E., I.T., S.H. och C.M. har det sista stycket inte fyllts i. I deras fall kan alltså inte undertecknandet av arbetsledaren uppfattas som att avtal har träffats.

J.J. har i en bilaga till ansökan uttryckt att hon "skulle vilja" behålla en viss vecka och flytta de andra, vilket visar att hon uttrycker en viljeförklaring.

S.S. var teamledare i Sundsvall. Hon hade inga medarbetare med kluster-3 kompetens i sitt team. Eftersom det i följebrevet angavs att det var ett underskott av "framför allt" kollegor med kluster-3 kompetens så ansökte C.R. och J.S. ändå om ändrad förläggning. De två har ostridigt tagit del av följebrevet. J.S. har i anslutning till sista stycket lagt till att semester "kan tas" på visst sätt, vilket gör innebörden oklar.

I.T. har lämnat in sin ansökan den 12 april 2012, dvs. dagen efter att ansökningstiden gick ut. Även C.M. har lämnat in sin ansökan för sent, nämligen den 13 april 2012.

De sju medarbetarna har samtliga kommit till arbetet respektive haft semester i enlighet med den ursprungliga semesterförläggningen. De har alltså under alla omständigheter accepterat arbetsgivarens besked om att inte ändra deras semester. Semesterförläggningen har inte ändrats och de kan därmed inte ha rätt till kompensation för en förändring som inte genomförts.

Sammanfattning av bestridandegrunderna

De handlingar som de sju medarbetarna fyllt i har varit ansökningshandlingar. Bolaget och respektive medarbetare har alltså inte genom undertecknandet av dessa handlingar ingått ett bindande avtal om ändrad semesterförläggning och ekonomisk ersättning. Såvitt avser F.E., I.T., S.H. och C.M. har det sista stycket i handlingen inte fyllts i varför bindande avtal i deras fall i vart fall inte kan ha träffats. Om handlingen kan uppfattas som ett bindande anbud har I.T. och C.M. svarat för sent. I vart fall har medarbetarna utfört arbete när de menar att de har beviljats semester och därmed accepterat den ursprungliga semesterförläggningen.

Något rätt till ersättning föreligger alltså inte.

Domskäl

Tvisten

Bolaget skickade i början av april 2012 ett erbjudande till ett flertal medarbetare. Erbjudandet hade följande lydelse.

Erbjudande om extra ersättning vid ändrad semesterförläggning

Inom TeliaSonera Sverige AB, kommer det under 2012 finnas behov av att fler medarbetare med kluster-3 kompetens vid Kundtjänst, CO Konsument Sälj och Support, BBS Sverige arbetar under perioden juni-augusti. För att åstadkomma detta behöver semester förläggas till annan tid än under denna period då huvudsemestern normalt förläggs. Du som ansökt om fyra veckors semester under perioden juni-augusti erbjuds nu att mot engångsersättning ändra din semesterförläggning till att förläggas under perioderna april-maj och september-november i stället. Om du accepterar erbjudandet kommer du att få extra ersättning i form av ett engångsbelopp. Du har möjlighet att ändra din semesterförläggning genom att förlägga 1, 2 eller 3 veckor av din sökta semester till perioderna april-maj eller september-november. Du kan välja mellan tre alternativ och vi ber dig fylla i det alternativ som du väljer nedan:

1. Jag vill byta en vecka av den semesterperiod jag ansökt om enligt följande: Vecka X..... avser jag att arbeta och vill i stället ha semester vecka Y..... (skall infalla under april-maj eller september-oktober). Jag kommer att erhålla 5 000 kr i extra ersättning som utbetalas 25 maj 2012.

På beloppet skall sedvanligt avdrag för preliminärskatt göras och semesterersättning är inkluderat i beloppet.

.....
 Namnunderskrift

2.

3.....

Min semesterförläggning under 2012 kommer således att efter ovan överenskomna ändring att fördelas enligt följande:

Under perioden juli-augusti har jag semester veckorna/vecka(vecko nr) och under *alt april/maj/september/oktober/november/december* har jag semester veckorna/veckan *vecko nr*. Jag kommer pga. ändringen av semesterförläggningen att få den extra ersättning som angivits vid mitt valda alternativ ovan.

Ort datum

För arbetsgivaren

Medarbetarens namn

Alternativen 2 och 3 var likalydande med alternativ 1 med den skillnaden att alternativ 2 avsåg byte av två veckor mot en ersättning om 11 000 kr och alternativ 3 byte av tre veckor mot en ersättning om 16 000 kr.

F.E., S.H., C.M., I.T. och C.R. fyllde i och undertecknade alternativ 2. J.J. och J.S. fyllde i och undertecknade alternativ 3. Respektive arbetsledare skrev under för arbetsgivaren och varje medarbetare skrev under med sitt namn efter sista stycket.

Någon förändring av de sju arbetstagarnas semesterförläggning kom inte till stånd. Tvisten avser om bindande avtal träffats mellan arbetstagarna och bolaget som innebär att de har rätt till ersättningen i fråga.

Förbundet har gjort gällande att avtal har träffats genom att arbetstagarna fyllt i och undertecknat erbjudandet eller att avtalsbundenhet i vart fall uppkommit genom att erbjudandehandlingen undertecknats även av respektive arbetsledare. Arbetsgivarparternas huvudsakliga invändning är att handlingen med erbjudandet är att betrakta som en ansökan om ändrad semesterförläggning mot viss ersättning varför något avtal genom dess undertecknande inte ingått. Arbetsgivarparternas inställning är i sista hand att skyldighet att utbetala ersättning i vart fall inte uppkommit eftersom semestern faktiskt inte flyttats.

Utredningen

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. På förbundets begäran har F.E., S.H., C.M., I.T., J.J., C.R., J.S. och E.P. hörts under sanningsförsäkran. På arbetsgivarparternas begäran har vittnesförhör hållits med D.S., A-L.K., S.S. och M.BE. Parterna har åberopat viss skriftlig bevisning.

Frågan om ansökan eller avtal

För att ett avtal ska komma till stånd krävs som utgångspunkt att parterna avger samstämmda viljeförklaringar. Ofta går det till på så sätt att den ena parten lämnar ett anbud som accepteras av motparten. En handling kan vara så beskaffad att den är att uppfatta som uppfordran eller uppmaning att lämna anbud. Ett avtal kan också vara ett resultat av en förhandling. Ett avtal kan även komma till stånd om ena parten uppträder på ett sådant sätt att motparten med fog får uppfattningen att avtal har uppkommit.

En första fråga att behandla är om formuläret med rubriken erbjudande om extra ersättning vid ändrad semesterförläggning är att uppfatta som en ansökningshandling eller som ett anbud alternativt en uppfordran att lämna anbud.

Texten i handlingen är motsägelsefull. För det första anges att den riktar sig till den som ansökt om fyra veckors semester under sommaren. Parterna är dock överens om att medarbetarna vid den aktuella tidpunkten redan hade beviljats sommarsemester. Formuleringarna i de tre olika alternativen om att "jag vill byta" och "jag vill i stället ha semester" talar för att det från arbetstagarnas sida endast är fråga om önskemål om en annan förläggning. Mot att så skulle vara fallet talar formuleringarna "du har möjlighet att ändra din semesterförläggning", "om du accepterar erbjudandet kommer du att få extra ersättning i form av ett engångsbelopp" och "jag kommer att erhålla 5 000 kr i extra ersättning som utbetalas 25 maj 2012". Dessa formuleringar talar tydligt för att det är fråga om ett anbud som efter accept innebär att avtal har ingåtts. Handlingens avslutande stycke innehåller vidare formuleringarna "Min semesterförläggning kommer således att efter ovan överenskomna ändring att fördelas enligt följande". Den ordalydelsen anger alltså att parterna träffat en överenskommelse på sätt som framgår under de olika valalternativen. Ordalydelsen följs också av texten om att medarbetaren på grund av ändringen av semesterförläggningen kommer att få den extra ersättning som angivits i det valda alternativet. Det framstår således inte som att det krävdes något ytterligare för att semesterförläggningen skulle ändras och den ekonomiska ersättningen betalas ut. Dokumentet innehåller inte heller i övrigt några förbehåll. Det är disponerat som ett avtal med plats för underskrifter. Plats för arbetstagarens undertecknade finns både under de tre olika valalternativen och därefter igen efter sista stycket tillsammans med plats för undertecknande av någon för arbetsgivarens räkning. Det faktum att det är fråga om olika alternativ och att det finns plats för att arbetsgivaren ska underteckna handlingen talar å andra sidan för att det inte är fråga om ett anbud som efter accept av arbetstagaren innebär att det träffats ett avtal utan att det snarare är fråga om en uppmaning till arbetstagaren att inom vissa ramar lämna ett anbud, välja något av alternativen, och att avtal träffats när arbetsgivaren accepterat arbetstagarens anbud, dvs. i det här fallet när både arbetstagare och arbetsgivare skrivit under handlingen.

Divisionschefen M.BE., som skickade ut erbjudandet till teamledarna, har berättat bl.a. följande. Bolaget hade tidigare erbjudit ersättning till fälttekniker om de valde att flytta sin semester. Bolaget valde nu att åter lämna ett sådant erbjudande när det visade sig att det saknades kluster-3 kompetens under sommaren. Hon trodde inte att intresset skulle vara så stort men det visade sig

vara fel eftersom 200 personer visade intresse, varav cirka hälften fick sin semester flyttad. I förhöret med M.BE. har inga frågor ställts till henne om varför erbjudandet var formulerat som det var och varför en arbetsgivarföreträdare skulle skriva under.

Handlingen ger möjligen intryck av att vara avsedd att fyllas i, i två omgångar, först i form av en ansökan från arbetstagarens sida där hon eller han fyller i något av valen 1–3 och därefter i form av en överenskommelse genom under-tecknandet av sista stycket. Så har handlingen dock inte behandlats av vare sig arbetstagarna eller arbetsgivaren. Mot bakgrund av detta talar ordalydelsen i sin helhet för att handlingen är att förstå som ett anbud eller i vart fall en uppmaning till arbetstagaren att lämna ett anbud, särskilt med beaktande av formuleringen i sista stycket och det faktum att det finns plats för undertecknande av både företrädare för arbetsgivaren och av arbetstagaren. En ansökan om semester eller ändring av beviljad semester undertecknas inte typiskt sett av arbetsgivaren.

Erbjudandehandlingen har varit oklar i sina formuleringar. Det är bolaget som formulerat handlingen. Denna oklarhet får gå ut över bolaget.

Arbetsdomstolens samlade bedömning är att erbjudandehandlingen i sig inte kan uppfattas som en ansökan om ändrad semesterförläggning utan att ordalydelsen i sig är att uppfatta som antingen ett anbud från arbetsgivaren eller en uppmaning till arbetstagarna att inom vissa ramar lämna ett anbud till arbetsgivaren. De hörda arbetstagarna har uppgett att de varit av uppfattningen att det ingåtts ett avtal i och med att arbetstagaren och arbetsgivarföreträdaren skrivit under handlingen. De har således uppfattat handlingen som en uppmaning att lämna ett anbud om vilka veckor de ville flytta sin semester till och att avtal om ändrad semesterförläggning och ersättning för detta träffats när arbetsgivaren accepterat deras anbud. Frågan är om det föreligger omständigheter i varje enskilt fall som leder till att respektive arbetstagare inte har haft fog för denna uppfattning.

Arbetsgivarparterna har gjort gällande att erbjudandehandlingen måste tolkas mot bakgrund av det följbrev som var fogat till handlingen och att det då klart framgår att det är fråga om en ansökan. Enligt arbetsgivarparterna har alla arbetstagarna fått del av följbrevet.

Förbundet har vitsordat att C.M., C.R. och J.S. fått del av följbrevet.

Arbetsdomstolen kan konstatera att ordet ansökan används i följbrevet. Den aktuella formuleringen står emellertid inte på någon framträdande plats. Vidare finns innehållet i följbrevet även i erbjudandehandlingen, som framstår som viktigast av de två dokumenten. Arbetsdomstolens uppfattning är därmed att följbrevet inte kan tillmätas någon avgörande betydelse för frågan om avtal ingåtts i de fall arbetstagarna fått del av följbrevet.

Arbetsdomstolen övergår härefter till en prövning såvitt avser varje enskild arbetstagare.

Har avtal träffats med F.E. och J.J.?

F.E. och J.J. arbetade i Luleå och deras teamledare var A-L.K.

I J.J:s fall är alternativ 3 ifyllt med en hänvisning till ett bifogat dokument, vilket hade att göra med att hon beviljats två semesterdagar per vecka. Det bifogade dokumentet är undertecknat av även A-L.K. Även sista stycket i erbjudandehandlingen är ifyllt med angivande av veckor, även här med hänvisning till det bifogade dokumentet. Sista stycket inleds, som framgår ovan, av texten att semesterförläggning under år 2012 "efter ovan överenskomna ändring" kommer att fördelas på visst sätt. Såvitt avser F.E. är däremot sista stycket inte ifyllt med angivande av veckor.

A-L.K. har berättat bl.a. följande. Hon vidarebefordrade såväl erbjudandet som följebrevet till medarbetarna i teamet. Hon hade inget särskilt möte med medarbetarna och fick inga särskilda frågor med anledning av mejlet. Hon sade något till dem om att det var ett bra erbjudande. Hon ansåg själv att det var fråga om en intresseanmälan. F.E. och J.J. nekades ändrad förläggning och de reagerade starkt på detta och framförde att de ansåg att de hade ingått ett bindande avtal i och med att hon också skrivit under handlingen. Hon förstod deras synpunkt och vidarebefordrade frågan till överordnade och fick då beskedet att det enbart var fråga om ett erbjudande om att ansöka om annan förläggning av semestern.

F.E. och J.J. har båda berättat att de inte har något minne av att de fått följebrevet. De har samstämmt uppgett att de – var och en – skrev ut, fyllde i och skrev under erbjudandehandlingen och fick den undertecknad av A-L.K. utan att några diskussioner ägde rum om handlingens innehåll eller innebörd. F.E. har berättat att han antog erbjudandet eftersom det gav honom möjlighet att åka till Thailand över jul, vilket inte blev av i och med att han nekades ersättningen. J.J. har berättat att hon utgick från att hennes semester var flyttad i och med undertecknandet och att hon också planerade utifrån det. J.J. har berättat att det var A-L.K. som hjälpte henne att formulera det bifogade dokumentet. Förhörspersonerna har inte hörts i frågan om varför sista stycket i J.J:s handling fylldes i men inte i F.E:s handling.

Av förhöret med A-L.K. framgår att hon, som arbetsgivarföreträdare, inte varit säker på innebörden av erbjudandehandlingen. Utredningen ger inte stöd för att A-L.K. skulle ha klargjort för de två arbetstagarna att det var fråga om en ansökan när de undertecknade handlingarna. Som angetts ovan anser Arbetsdomstolen att det är av begränsat intresse huruvida arbetstagarna tagit del av följebrevet. I aktuellt fall får anses utrett att F.E. och J.J. i vart fall inte lagt någon vikt vid just följebrevet.

Arbetsdomstolens samlade bedömning är följande. Arbetsdomstolen har gjort bedömningen att erbjudandehandlingen varit att uppfatta som antingen ett anbud eller i vart fall en uppmaning till arbetstagarna att inom vissa ramar lämna ett anbud om att mot ersättning få ändrad semesterförläggning. F.E. och J.J. har uppgett att de uppfattat handlingen så att det träffats ett avtal om ändrad semesterförläggning och viss ersättning i och med undertecknandet av även arbetsledaren. Det finns inget i utredningen som ger stöd för att de förstått eller

borde ha förstått att erbjudandehandlingen var en handling med ett erbjudande om att ansöka om ändrad semesterförläggning och att arbetsledarens underskrift enbart skulle ha varit ett tillstyrkande av en ansökan. I respektive erbjudandehandling anges att deras semesterförläggning under år 2012 "efter ovan överenskomna ändring" kommer att fördelas på visst sätt. Sista stycket är därefter undertecknat av F.E. respektive J.J. och deras arbetsledare.

Arbetsdomstolens slutsats är att avtal om ändrad semesterförläggning mot viss ersättning därigenom har träffats mellan bolaget och F.E. respektive J.J., i vart fall i och med både arbetsledarens och arbetstagarens underskrift. Det faktum att sista stycket i just F.E:s handling inte är ifyllt med veckonummer förändrar inte den bedömningen.

Har avtal träffats med S.H. och I.T.?

S.H. och I.T. arbetade i Göteborg och deras teamledare var D.S.

D.S. har uppgett att han inte har särskilt goda minnesbilder av händelseförloppet. I.T. och S.H. har däremot lämnat detaljerade beskrivningar av detsamma. De har samstämmigt berättat att D.S. skickade ut ett eget mejl med information om erbjudandet och att den medarbetare som var intresserad fick vända sig till honom för att få ett exemplar av den handling som skulle undertecknas. I.T. har även berättat att hon fick så tydliga besked från D.S. sida om att hennes semester var flyttad när de båda skrivit på att hon bokade en icke ombokningsbar resa för hela familjen och att hon och arbetsledningen, efter att ha fått besked om att semestern inte var flyttad, fick vidta flera åtgärder – använda sparad semester och flytta vissa arbetspass – så att hon till slut ändå kunde vara ledig. Även S.H. har uppgett att D.S. var tydlig med att det var fråga om ett bindande avtal.

Arbetsdomstolen finner mot bakgrund av D.S:s svävande uppgifter och I.T:s och S.H:s detaljerade berättelser skäl att sätta tilltro till de två arbetstagarnas utsagor. Arbetsdomstolen finner därmed inte visat att I.T. eller S.H. fått del av följebrevet innan erbjudandehandlingen undertecknades. Arbetsdomstolen finner också utrett att arbetsgivaren, genom D.S:s agerande, lämnat sådana uppgifter till arbetstagarna att de fått uppfattningen att det var fråga om ett avtal i och med handlingens undertecknande. Att då sista stycket i deras handlingar inte är ifyllt med veckor får anses vara av underordnat intresse.

Arbetsdomstolen har gjort bedömningen att erbjudandehandlingen varit att uppfatta som antingen ett anbud eller i vart fall en uppmaning till arbetstagarna att inom vissa ramar lämna ett anbud om att mot ersättning få ändrad semesterförläggning. I.T. och S.H. har uppgett att de uppfattat handlingen så att det träffats ett avtal om ändrad semesterförläggning och viss ersättning i och med undertecknandet av även arbetsledaren. Det finns inget i utredningen som ger stöd för att de förstått eller borde ha förstått att erbjudandehandlingen var en handling med ett erbjudande om att ansöka om ändrad semesterförläggning och att arbetsledarens underskrift skulle ha varit enbart ett tillstyrkande av en ansökan. Tvärtom har de genom sin arbetsledare fått besked om att de var och en i och med undertecknandet ingått ett avtal om ändrad semesterförläggning. I respektive erbjudandehandling anges att deras semesterförläggning under år 2012 "efter ovan överenskomna ändring" kommer att fördelas på visst sätt.

Sista stycket är därefter undertecknat av I.T. respektive S.H. och deras arbetsledare. Arbetsdomstolens slutsats är att avtal om ändrad semesterförläggning mot viss ersättning har ingåtts mellan även bolaget och I.T. respektive S.H.

Har avtal träffats med C.M.?

C.M. arbetade också i Göteborg. Han ingick inte i D.S:s arbetsgrupp men D.S. var den teamledare som undertecknade C.M:s handling.

D.S. har uppgett att han inte har särskilt goda minnesbilder av händelseförloppet såvitt avser C.M. heller.

C.M. har berättat följande. Han fick kort tid på sig för att bestämma om han ville flytta sin semester. Till slut åkte han på sin lediga dag in till arbetet för att anta och underteckna erbjudandet. Han var i behov av pengar eftersom han låg i en vårdnadstvist och hade höga advokatkostnader. Han inrättade sig efter att det var fråga om ett bindande avtal. När han sedan nekades bytet av semesterveckorna fick han ännu mer problem med familjen och ännu högre advokatkostnader. I samband med undertecknandet, som alltså var den 13 april, ringde D.S. till ansvarig person och fick besked om att det fortfarande gick bra att lämna in handlingen, varefter den faxades in. Eftersom D.S. uppgett att han inte minns några detaljer om vad som hände den aktuella dagen sätter Arbetsdomstolen tilltro till C.M:s uppgifter om att kontakt togs med överordnad om möjligheten att skicka in handlingen den aktuella dagen.

Arbetsdomstolen har gjort bedömningen att erbjudandehandlingen varit att uppfatta som antingen ett anbud eller i vart fall en uppmaning till arbetstagarna att inom vissa ramar lämna ett anbud om att mot ersättning få ändrad semesterförläggning. C.M. har uppgett att han uppfattat handlingen så att det träffats ett avtal om ändrad semesterförläggning och viss ersättning i och med undertecknandet av även arbetsledaren. Det finns inget i utredningen som ger stöd för att han förstått eller borde ha förstått att erbjudandehandlingen var en handling med ett erbjudande om att ansöka om ändrad semesterförläggning och att arbetsledarens underskrift skulle ha varit enbart ett tillstyrkande av en ansökan. I erbjudandehandlingen anges att hans semesterförläggning under år 2012 "efter ovan överenskomna ändring" kommer att fördelas på visst sätt. Sista stycket är därefter undertecknat av C.M. och en arbetsledare. Arbetsdomstolens slutsats är att avtal om ändrad semesterförläggning mot viss ersättning därigenom har träffats mellan bolaget och C.M. Inte heller i det här fallet påverkas bedömningen av att sista stycket i handlingen inte är ifyllt.

Har avtal träffats med C.R. och J.S.?

C.R. och J.S. arbetade i Sundsvall och hade S.S. som teamledare. Erbjudandet om ändrad semesterförläggning skickades emellertid ut till medarbetarna av regionchefen.

För C.R. och J.S. skiljer sig situationen något från den i Luleå och Göteborg. I S.S:s team fanns det nämligen inte några medarbetare med kluster-3 kompetens.

C.R. och J.S. har båda berättat att de inte pratade närmare med S.S. om erbjudandets innebörd, utan bara gick till henne med blanketten och fick den påskriven.

S.S. har berättat följande. Hon fick frågor från medarbetarna om vad erbjudandet innebar. Hon tog upp frågan på ett möte med teamet. Hon gjorde klart för medarbetarna att det var fråga om en intresseanmälan. Det framgick enligt hennes uppfattning även av handlingarna att erbjudandet egentligen inte gällde medarbetarna i hennes team, eftersom de inte hade kluster-3 kompetens. De pratade om detta, men bestämde att de som så önskade kunde anmäla intresse ändå. Det fanns inget stort intresse från medarbetarnas sida, det var några få som anmälde intresse. Hon förmedlade alltså att det inte var säkert att erbjudandet gällde dem och att de som fick ansökan om flyttad semester beviljad skulle få besked.

Arbetsdomstolen kan konstatera att ordalydelsen i erbjudandehandlingen är sådan att erbjudandet uttryckligen riktar sig till medarbetare med kluster-3 kompetens. Redan mot den bakgrunden måste C.R. och J.S., enligt Arbetsdomstolens mening, ha förstått att erbjudandet inte riktades till dem. Det är också ostridigt att de tagit del av följebrevet. Arbetsdomstolen finner därutöver att tilltro bör fästas till S.S:s uppgifter om att kompetensfrågan varit uppe till diskussion med medarbetarna och att hon informerat om att den medarbetare som fick ändrad semesterföreläggning beviljad skulle få besked om det. Med beaktande av dessa omständigheter har C.R. och J.S. inte haft fog för sin uppfattning att de i och med undertecknandet, av även arbetsledaren, ingått ett avtal om ändrad semesterföreläggning. De måste ha insett att det var fråga om en ansökan om att få flytta sin semester. Något bindande avtal, genom undertecknandet av handlingen, har därmed inte komma till stånd mellan bolaget och C.R. respektive J.S.

Förbundets talan såvitt avser C.R. och J.S. ska alltså avslås.

Är bolaget skyldigt att betala ersättning?

Arbetsdomstolen har funnit att bolaget ingått bindande avtal om ändrad semesterföreläggning med F.E., J.J., S.H., I.T. och C.M. Den fråga som återstår att ta ställning till är om de har rätt till ekonomisk ersättning enligt respektive avtal. Arbetsgivarparterna har gjort gällande att arbetstagarna accepterat beskedet om att de inte fick sin semester flyttad i och med att de arbetade den tid de menar att de fått semester beviljad och att de därmed inte har rätt till ersättningen i fråga. Förbundet har invänt att arbetstagarna inte haft något val då de blivit beordrade att arbeta den tid de avtalat om ny semesterföreläggning.

Av förhören med F.E., J.J., S.H., I.T. och C.M. har framgått att de inte uppfattat att de haft någon möjlighet att vara semesterlediga i enlighet med avtalet och att om de uteblivit hade de riskerat att frånvaron skulle betraktas som olovlig av bolaget. I.T. har berättat att arbetsledningen uttryckligen sade till henne att hon skulle betraktas som olovligen frånvarande om hon inte infann sig till arbetet. Arbetsdomstolen finner således utrett att arbetstagarna på grund av bolagets agerande inte haft möjlighet att fullfölja sin del av avtalet. Att arbetstagarna inte fullföljt sin del av avtalet befriar därmed inte bolaget från skyldigheten att

betala de avtalade ersättningarna. Arbetstagarna kan inte heller genom att foga sig i arbetsgivarens beslut anses ha accepterat detsamma och därmed avstått från ersättningen i fråga.

Arbetsdomstolens slutsats är alltså att bolaget ska betala ersättning i enlighet med avtalet till F.E., J.J., S.H., I.T. och C.M. Om beloppen råder inte tvist.

Talan avseende E.P.

Yrkandet avseende E.P. har medgetts och ska därför bifallas.

Rättegångskostnader

Arbetsdomstolens ställningstaganden innebär att förbundets talan bifallits såvitt avser sex av åtta arbetstagare. Förbundet får sammantaget anses ha förlorat cirka en fjärdedel av sin talan. Detta leder till att förbundet ska tillerkännas ersättning för hälften av sina rättegångskostnader. Om yrkat belopp, om sammanlagt 245 570 kr, råder inte tvist.

Domslut

1. Arbetsdomstolen förpliktar TeliaSonera Sverige Aktiebolag att till
 - a) F.E. betala 11 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 25 maj 2012 till dess betalning sker,
 - b) S.H. betala 11 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 25 maj 2012 till dess betalning sker,
 - c) C.M. betala 11 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen 25 maj 2012 till dess betalning sker,
 - d) I.T. betala 11 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 25 maj 2012 till dess betalning sker,
 - e) J.J. betala 16 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 25 maj 2012 till dess betalning sker, samt att till
 - f) E.P. betala 11 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 25 maj 2012 till dess betalning sker.
2. Arbetsdomstolen avslår den talan Facket för Service och Kommunikation (SEKO) fört om ersättning till C.R. och J.S.
3. IT & Telekomföretagen inom Almega och TeliaSonera Sverige Aktiebolag ska med hälften vardera ersätta Facket för Service och Kommunikation (SEKO) för rättegångskostnader med 122 785 kr, varav 110 825 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen på det förstnämnda beloppet från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ledamöter: Cathrine Lilja Hansson, Ulla Erlandsson, Christer Måhl, Bengt Huldt, Ken Johnsson, Staffan Holmertz (skiljaktig) och Bengt G Nilsson.

Rättssekreterare: Hanna Svensson

Domsbilaga
i mål A 219/12

Ledamoten Staffan Holmertz skiljaktiga mening

Jag delar majoritetens uppfattning att F.E., S.H., C.M., I.T., J.J. och E.P. ska tillerkännas yrkad ersättning, men gör en annan bedömning i frågan om C.R. och J.S. har rätt till ersättning.

Jag delar majoritetens bedömning att erbjudandehandlingens ordalydelse i sig är att uppfatta som en anbud eller uppfordran till anbud. Som majoriteten påpekar vänder sig det skriftliga erbjudandet till de arbetstagare som har kluster-3 kompetens, vilket C.R. och J.S. ostridigt inte hade. Min bedömning är att detta är av underordnat intresse av följande skäl.

Majoriteten har satt tilltro till S.S:s uppgifter om att hon informerat medarbetarna om att det vara fråga om en intresseanmälan och att erbjudandet inte gällde medarbetarna i hennes grupp eftersom de inte hade kluster-3 kompetens. Jag delar inte den bedömningen. Det framgår enligt min mening inte av bevisningen att C.R. och J.S. ens varit med på det personalmöte där informationen påstås ha givits. Arbetsgivaren har gjort ett stort misstag genom att inte i förväg gardera sig för att för många skulle kunna anta erbjudandet. Arbetsgivarens företrädare har därför haft ett självklart intresse av att efterhand försöka rättfärdiga sig. Mot bakgrund av denna klara intressekonflikt anser jag det inte genom S.S:s uppgifter är visat att någon information om begränsning av erbjudandet och överenskommelsen lämnats till C.R. och J.S.

Min inställning är därför i första hand att det inte förebringats tillräcklig bevisning som innebär att det styrkts att det före handlingens undertecknande gjorts någon som helst begränsning, utan att erbjudandet får anses riktat till även C.R. och J.S., inte minst mot bakgrund av den omständigheten att handlingen skrivits under av arbetsgivaren, genom S.S.

Den skriftliga handling som upprättades mellan C.R. och arbetsgivaren respektive J.S. och arbetsgivaren är tydlig. Min bedömning är att det av ordalagen framgår att det, vid sidan av den ekonomiska regleringen, är en bindande överenskommelse om förläggning av semesterledighet, där arbetstagarna avstått från den rätt till förläggning av huvudsemestern som regleras i 12 § semesterlagen.

I andra hand menar jag att den skrivna texten är så klar, att även om C.R. och J.S. skulle tagit del av muntlig information på ett personalmöte så kan det inte beta verkan av en skriven överenskommelse med en otvetydig text. Här är vidare att märka att överenskommelsen slutits efter det denna information påstås ha getts. Trots det saknar den skrivna texten varje antydning om denna begränsning.

Till skillnad mot majoriteten är det därför min bedömning att arbetsgivaren ingått ett bindande avtal med även C.R. och J.S. och att de därmed ska tillerkännas yrkad ersättning.

Jag anser vidare att förbundet även vid den utgång som majoriteten kommit till måste anses som i huvudsak vinnande part, och att arbetsgivarparterna därför ska svara för hela rättegångskostnaden.

I övriga frågor är jag ense med majoriteten.